

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Postbus 20401

2500 EK Den Haag

Datum: 28 januari 2010

Betreft: Aanbieding Programma 'Naar een rijke Waddenzee'

Bijlagen: 1

Geachte mevrouw Verburg,

Met enthousiasme bieden wij u hierbij het programma 'Naar een rijke Waddenzee' aan, het programmaplan voor natuurherstel in de Waddenzee. Wij willen u vragen het programmaplan na de instemming van het Regionaal College Waddengebied (RCW) op 14 januari jl. vast te stellen, waarmee u tevens de regiekamer instelt en opdracht verleent aan de programmaorganisatie om het programmaplan uit te voeren. Wij stellen voor u in het najaar op de hoogte te stellen van de voortgang van het programma.

Dit programma draagt de ambitie in zich om de Waddenzee als natuurgebied sterker en veerkrachtiger te maken. Dit in het besef dat het hele Waddengebied ook als woon-, werk- en recreatiegebied vitaal en sociaal-economisch gezond moet zijn. Kortom, een Rijke Zee voor natuur en mens.

Eind 2008 gaf u opdracht tot het opstellen van dit meerjarig programma voor natuurherstel in de Waddenzee. Een opdracht die voortvloeyde uit het convenant 'Transitie mosselsector en natuurherstel Waddenzee'. Bovendien een opdracht die naadloos aansluit op de afspraak in het Beheer- en Ontwikkelingsplan voor het Waddengebied (B&O-plan) om een integraal natuurherstelprogramma voor het natte wad op te stellen. In maart 2009 gaf u accoord op het plan van aanpak voor de totstandbrenging van het programmaplan. De begeleiding van het plan van aanpak gaf u in handen van onze stuurgroep.

Als stuurgroep hebben wij er het afgelopen jaar op toegezien dat het programmaplan:

Een inhoudelijk en procesmatig sterke basis kent:

Hiertoe hebben wij een brede groep deskundigen bereid gevonden om mee te werken aan de inhoudelijke bouwstenen van het programma. Het programmateam vanuit de verschillende betrokken partners heeft het proces begeleid.

In nauwe samenwerking tussen landelijke en regionale partijen werd opgesteld:

Hiertoe hebben wij het concept-programmaplan in diverse stadia voorgelegd aan betrokken overheden, belangenorganisaties en vertegenwoordigers van gebruikers in het Wad. Bovendien hebben wij als stuurgroepleden tal van inhoudelijke discussiepunten uitvoerig met elkaar besproken en gewogen om tot een evenwichtig programma te komen. De concepten van het programma zijn tevens meerdere malen in het Regionaal College Waddenzee (RCW) besproken en aangescherpt. Op 14 januari jl. heeft het RCW ingestemd met het programma. De dialoog tussen gebruikers, natuurorganisaties en overheden zal, overigens niet alleen in Nederland, maar ook in trilaterale context, zeker ook de komende jaren worden voortgezet.

Een goed evenwicht kent tussen ambitie en realisme:

Dit door enerzijds een ambitieus streefbeeld op te stellen voor 2030 dat anderzijds flexibel genoeg is om, op basis van de werkwijze van 'leren door doen', aangepast te worden als dat nodig is. Van daaruit is bovendien een agenda opgesteld met tien speerpunten, van waaruit op korte termijn concrete eerste stappen kunnen worden gezet.

De toets der kritiek kan doorstaan:

Dit onder meer door de tussenrapportages en de eindrapportage door een onafhankelijk externe reviewcommissie van deskundigen, onder leiding van prof. dr. Peter Herman van de Waddenacademie, kritisch te laten toetsen.

Voor de vervolgorganisatie goed geregeld is:

- *Regiekamer:* In het programmaplan is voorgesteld voor de vervolgfase met een Regiekamer te werken. Hierin hebben zowel overheden, als natuurorganisaties en gebruikers zitting. Deze Regiekamer is het platform om eventuele tegenstellingen te overbruggen door knelpunten vroegtijdig met elkaar te bespreken, kansen te benoemen en gedragen oplossingen te bereiken om zo sturing geven aan een programma dat goed is voor mens en Wad.
- *Financiering:* In navolging op uw toezegging voor financiering van het programma op 8 oktober 2009, hebben alle partners uit de stuurgroep aangegeven concreet bij te dragen aan het programma. Afspraken hierover worden in deze periode vastgelegd in een programmacontract. Dit biedt, samen met uw toezeggingen, goede mogelijkheden om het programma nu ook voor de lange termijn financieel te gaan borgen.
- *Programmaorganisatie:* De programmaorganisatie voor het vervolg krijgt inmiddels vorm en zal zeer binnenkort van start gaan. In de programmaorganisatie zullen deskundigen vanuit de verschillende partner-organisaties participeren.

Relatie met andere plannen en opgaven in het Waddengebied

Een belangrijke doelstelling van het programma 'Naar een Rijke Waddenzee' is het stroomlijnen van bestaande initiatieven in het Waddengebied om te werken aan natuurherstel. Denk aan het beheerplan Natura 2000, de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water in het kader van het Beheerplan Rijkswateren, de ontwikkelingen rond de Afsluitdijk en het Eems-Dollard gebied, de mosseltransitie en de ontwikkelingen in de visserij, de plannen en projecten van de individuele partners in het kader van het Waddenfonds en de kennisagenda van de Waddenacademie. De programmaorganisatie zal deze initiatieven niet 'overnemen' of opdrachtgever zijn voor initiatieven die beter elders kunnen worden aangestuurd. Wel verbindt de programmaorganisatie initiatieven waar nodig met elkaar en ziet toe op de mate waarin deze bijdragen aan de doelstellingen van het programma

en daarom prioriteit verdienen. De uitvoering met de afspraken uit het Eindrapport Plan van Uitvoering mosseltransitie behoren hier ook toe.

Het programma heeft de inzet, ook door de samenstelling van de Regiekamer, waar overheden, natuurorganisaties en gebruikers gezamenlijk om tafel zitten, tegenstellingen te overbruggen en duurzame oplossingen voor de toekomst te vinden.

In lijn hiermee is een tweede belangrijke doelstelling dat alle betrokken partijen, binnen het gezamenlijke streefbeeld, via de aanpak van leren door doen, een extra impuls geven aan het realiseren van een rijke Waddenzee. Impulsen die goed zijn voor de natuur, maar die ook kansen bieden aan mensen die in het Waddengebied werken. Tegen die achtergrond is er extra aandacht voor leerervaringen voor een evenwichtig voedselweb en biodiversiteit. Innovaties, bijvoorbeeld in baggeren en transport, worden gestimuleerd om de bodemberoering op termijn te beperken met het oog op schoon en helder (genoeg) water. Ook starten er nieuwe initiatieven voor het creëren van meer geleidelijke overgangen aan de randen van de Waddenzee. Tevens worden initiatieven ontplooid die recht doen aan het gebied in internationale samenhang.

Het programma 'Naar een Rijke Waddenzee' is nauwkeurig afgestemd met Uitvoeringsplan Waddenfonds, dat recentelijk door het RCW is vastgesteld. Dit uitvoeringsplan is inmiddels zodanig aangepast dat de uitvoering van initiatieven uit het herstelprogramma passen in de prioritering van dit fonds. Dit biedt goed perspectief op daadwerkelijke realisatie van vele van de initiatieven in het programmaplan.

Ten slotte

Wij zijn verheugd over het feit dat het programmaplan een gemeenschappelijk vertrekpunt biedt aan alle betrokken organisaties om gestalte te geven aan het natuurherstel van de Waddenzee. Wij zullen, ieder vanuit onze eigen verantwoordelijkheid, actief een bijdrage leveren aan de verdere invulling van dit programma en zien met veel optimisme de samenwerking in de toekomst tegemoet.

Namens de stuurgroep natuurherstelprogramma,

Ir. H.R. Oosterveld,

Voorzitter,

Regiodirecteur Noord Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Overige stuurgroepleden:

Ing. D.A. Hollenga,

Gedeputeerde provincie Groningen en portefeuillehouder Natuur van het RCW

Drs. Y.J. Heijnsman,

Directeur Rijkswaterstaat Noord-Nederland

Prof dr. W. Derksen,

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Namens de Coalitie Wadden Natuurlijk (bestaande uit de Waddenvereniging, Natuurmonumenten, Vogelbescherming, Stichting WAD, Staatsbosbeheer, Groninger Landschap, It Fryske Gea en het Noord-Hollands Landschap):

Drs. W.F.G. Alblas,

Directeur Natuurmonumenten Noord

Drs. H.J. van Kersen,

Directeur Waddenvereniging

Ir. A.J.M. Wouters,

Directeur Vogelbescherming